

ԺՈՒՌՆԱԼԻՍՏՆԵՐԻ «ԱՍՊԱՐԵԶ» ԱԿՈՒՄԲ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-3102, ԳՅՈՒՄՐԻ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 96, ՀԵՌԱԽՈՍ՝ (0312) 50622

JOURNALISTS' CLUB "ASPAREZ"

NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATION

POUSHKIN STREET 96, GYUMRI, ARMENIA 3102, TEL: (0312) 50622

Email: levon@asparez.am <http://www.asparez.am> <http://www.publicdata.am>

«29» ապրիլի, 2014

ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար
Դավիթ Հարությունյանին

Հարգելի պարոն Հարությունյան,

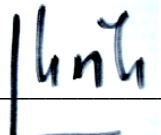
Ինչպես գիտեք, Հայաստանը անդամակցում է Բաց կառավարման գործընկերություն (ԲԿԳ, OGP) ծրագրին եւ, ավարտելով 2012-2013 թթ. գործողությունների իր ծրագիրը, ձեռնամուխ է եղել մշակելու եւ իրականացնելու 2014-2016 թթ. գործողությունների ծրագրիրը:

Ընդառաջելով ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավարի նախկին տեղակալ, ԲԿԳ աշխատանքային խմբի նախկին ղեկավար Տիգրան Գեւորգյանի առաջարկին, որ արվել էր մեկուկես ամիս առաջ, Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբը, համագործակցելով գործընկեր կազմակերպությունների հետ, մշակել եւ Ձեզ է ներկայացնում ՀՀ ԲԿԳ 2014-2016թթ. գործողությունների ծրագրի նախագծի լրացման մի շարք առաջարկություններ: Այս նամակին կից ներկայացվող առաջարկությունները բխում են մեր երկրի առաջ ծառայած մարտահրավերներից եւ համապատասխանում են ԲԿԳ արժեքային համակարգին:

Այս առաջարկները մշակելիս հաշվի են առնվել քաղաքացի Նարինե Մովսիսյանի, Թրանսփարենսի Ինթերնեյշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոնի, Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի, Բաց հասարակության հիմնադրամներ-Հայաստան հիմնադրամի, «Արագ» եւ Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ հասարակական կազմակերպությունների բազմաթիվ գաղափարներն ու առաջարկները:

Այս նամակով «Ասպարեզ» ակումբի անունից պատրաստակամություն եմ հայտնում քննարկել բոլոր հնարավոր հարցերը կից առաջարկների վերաբերյալ:

Հարգանք՝ Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի խորհրդի նախագահ

Լեւոն Բարսեղյան

Բաց կառավարման գործընկերություն-Հայաստան
 2014-2016 թթ. Գործողությունների ծրագրի նախագծի առաջարկությունների փաթեթ քաղաքացիական
 հասարակությունից
 (քաղաքացի Նարինե Մովսիսյան, Թրանսփարենսի Ինթերնեյշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն, Հելսինկյան
 քաղաքացիական ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ, Բաց հասարակության հիմնադրամներ-
 Հայաստան, «Արագա», Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ հասարակական կազմակերպություններ)
 29 ապրիլի 2014

Հանձնառություն	Նկարագրություն	ԲԿԳ արժեք
Իրավական ակտերի մշակում եւ ընդունում		
Պետական կառավարման մարմինների օրինաստեղծ գործունեության մասին հանրության իրազեկում	Ստեղծել պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող իրավական ակտերի հրապարակման ընդհանուր առցանց հարթակ (օրինակ՝ ՀՀ կառավարության կայքում)՝ իրազեկելու հանրությանը բոլոր կառույցների կողմից մշակվող իրավական ակտերի մասին (այդ թվում՝ բաժանորդագրման ռեժիմով), ընձեռելով հնարավորություն հրապարակային ներկայացնելու դիտողություններ ու առաջարկություններ, ներկայացնելով դրանց կարգավիճակը (հաշվի առնված/չառնված) եւ հաշվի չառնելու դեպքում՝ ներկայացնելով համապատասխան հիմնավորումներ: Ընդունել ՀՀ կառավարության որոշում՝ բացառելու առանց հանրության պատշաճ իրազեկման իրավական ակտերի ընդունման հնարավորությունը:	Թափանցիկություն Հանրության մասնակցություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում
Հանրային ծառայություն		

<p>Շահերի բախման ռիսկերի նվազեցում</p>	<p>«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն (նաեւ՝ դիտարկել առանձին օրենքի ընդունման հնարավորությունը)՝ ընդլայնելով դրա գործունեության շրջանակը՝ ներառելով բոլոր մակարդակների հանրային ծառայողներին: Ընդարձակել շահերի բախման համատեքստում դիտարկվող փոխկապակցված անձանց շրջանակը՝ ներառելով առնվազն 4-րդ աստիճանի հարազատներին:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն</p>
<p>Պաշտոնատար անձանց գույքի եւ եկամուտների հայտարարագրում</p>	<p>«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ ընդլայնելով դրա գործունեության շրջանակը՝ հանրային ծառայողների գույքի եւ եկամուտների հայտարարագրման պահանջները տարածելով Հայաստանի բոլոր համայնքների ղեկավարների վրա, իսկ 30.000-ից ավելի բնակիչ ունեցող համայնքների դեպքում՝ դրանց ղեկավարների, նրանց տեղակալների, աշխատակազմի քարտուղարների եւ ավագանու անդամների վրա: Ընդարձակել հայտարարագիր ներկայացնող անձանց շրջանակը՝ ներառելով նաեւ ամուսնացած եւ առանձին բնակվող 1-ին աստիճանի հարազատներին: Ամբողջությամբ հրապակայնացնել հայտարարագրերը՝ ապահովելով միայն մասնավոր կյանքին առնչվող տվյալների գաղտնիությունը:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն</p>
<p>Հայտարարագրված գույքի եւ եկամուտների աղբյուրների հրապարակում</p>	<p>«Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ սահմանելով պահանջ՝ պաշտոնատար անձանց գույքի եւ եկամուտների հայտարարագրերում նշված տվյալները համադրելու նրանց վերջին երեք տարիների աշխատավարձերի հետ եւ դրանցից էական շեղման դեպքում ստանալու համապատասխան հիմնավորում: Ապահովել բաժնեմասով, բաժնետոմսերով կամ այլ կերպ նրանց կամ նրանց փոխկապակցված անձանց պատկանող առեւտրային կազմակերպությունների եկամուտների եւ հարկային պարտավորությունների կատարման վերաբերյալ տեղեկատվության կցում հայտարարագրին:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն</p>

<p>Պաշտոնատար անձանց կողմից իրականացված իրավախախտումների վերաբերյալ տվյալների հրապարակում</p>	<p>Պաշտոնատար անձանց կողմից իրականացված խախտումների վերաբերյալ ծառայողական քննության նյութերը հրապարակել այդ մարմինների կայքերում՝ վարչական իրավախախտումների եւ իրավապահ մարմինների կայքերում՝ հանցագործությունների դեպքերում:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն</p>
<p>Ընտրություններ</p>		
<p>Ընտրություններին քաղաքացիների մասնակցության հավաստում</p>	<p>ՀՀ ընտրական օրենսգրքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ ներկայացնելով պահանջ տեղական եւ համապետական ընտրությունների հաջորդ օրը հրապարակելու ընտրություններին մասնակցող անձանց անուն-ազգանունները եւ հասցեները՝ համապատասխան ընտրատեղամասերում, իսկ երրորդ օրը՝ տեղադրելու այդ ցուցակները համացանցում:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>
<p>Քվեարկության գործընթացի թափանցիկության ապահովում</p>	<p>ՀՀ ընտրական օրենսգրքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ ներկայացնելով պահանջ՝ կահավորելու բոլոր ընտրատեղամասերը եւ դրանց մուտքերը առնվազն 4 համացանցային տեսախցիկներով, տեսանկարահանելու եւ առցանց հեռարձակելու քվեարկության օրվա ողջ գործընթացը, ինչպես նաեւ պահպանելու տեսանկարահանված այդ տեղեկությունները ԿԸՀ արխիվում:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>
<p>Տեղեկատվության ազատություն</p>		
<p>Պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից տեղեկությունների պրոակտիվ տարածում</p>	<p>«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ ապահովելու տեղեկատվություն վերահսկողական մեխանիզմ տեղեկություն տնօրինողների (տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, պետական մարմիններ, տեղական եւ պետական բյուջեներից ֆինանսավորվող կազմակերպություններ, հանրային նշանակության կազմակերպություններ) կողմից «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքով սահմանված պարտավարությունների կատարումը՝ տեղեկությունների</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>

	պրոակտիվ ռեժիմով քաղաքացիներին տրամադրման համար:	
Հանրային ռեսուրսների օգտագործման վերաբերյալ տեղեկատվության մատչելիություն	«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ ընդլայնելու դրա գործողության շրջանակն ու հանրային նշանակության կազմակերպությունների շարքում ներառելով հանրային ռեսուրսներ օգտագործող կազմակերպություններին (օրինակ՝ ընդերքօգտագործողներ, հանրային տարածքների վարձակալներ, հեռուստահեռարձակողներ եւ այլն) եւ շրջակա միջավայրի եւ մարդու վրա ազդեցություն ունեցող գործունեության (ծխախոտեղենի, ալկոհոլեղենի եւ այլնի ներկրում, արտադրություն, իրացում) մեջ ներգրավված մասնավոր ընկերություններին:	Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն
Հանրային ռեսուրսների կառավարում		
Հեռուստառադիոընկերությունների սեփականատերերի եւ եկամուտների թափանցիկության ապահովում	«Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ առցանց հրապարակելու հեռուստառադիոընկերությունների սեփականատերերի՝ համապատասխան մասնաբաժիններով եւ ֆինանսավորման աղբյուրները եւ գումարները, իսկ դրանց փոփոխությունները դարձնել հրապարակային 10-օրյա ժամկետում:	Թափանցիկություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում
Հանքարդյունաբերության թափանցիկության ապահովում	Անդամակցել Արդյունահանող արդյունաբերության թափանցիկության նախաձեռնությանը (EITI)՝ ոլորտի ծախսերի եւ եկամուտների վերաբերյալ հանքարդյունաբերական ընկերությունների եւ պետության հաշվետվողականությունն ապահովելու նպատակով:	Թափանցիկություն Հանրային մասնակցություն Հաշվետվողականություն
Մասնավորեցման գործընթացների թափանցիկության ապահովում	Մշակել իրավական ակտ՝ ապահովելու հանրային սեփականության մասնավորեցման գործընթացների վերաբերյալ հանրային իրազեկման եւ մասնակցության կարգ:	Թափանցիկություն Հանրային մասնակցություն Հաշվետվողականություն

Հանրային ֆինանսներ		
<p>Հանրային միջոցներով աշխատող պետական եւ համայնքային մարմինների, հիմնարկների եւ կազմակերպությունների ստուգումների արդյունքների հրապարակայնության ապահովում</p>	<p>«Ներքին աուդիտի մասին» եւ «Աուդիտորական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքներում նախաձեռնել փոփոխություններ՝ ապահովելու պետական եւ համայնքային բյուջետային միջոցներով աշխատող մարմինների, հիմնարկների եւ կազմակերպությունների ստուգումների արդյունքների/եզրակացությունների առցանց հրապարակումը:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>
<p>Քաղաքացիական հասարակության կառույցներին տրամադրվող ֆինանսավորման թափանցիկության ապահովում</p>	<p>Մահմանել հստակ ընթացակարգեր քաղաքացիական հասարակության կառույցներին տրամադրվող պետական եւ համայնքային դրամաշնորհների, ֆինանսական եւ/կամ նյութական օժանդակության ու դրանց հրապարակայնացման համար՝ ներառելով գործընկերների ընտրության չափանիշները, դրամաշնորհառու կազմակերպությունների ընտրության չափանիշները, մրցույթների անցկացման կարգը, գնահատման մեխանիզմները, ընտրված կազմակերպությունների եւ դրանց հիմնադիրների/ղեկավարների մարմնի անդամների ցանկը, տրամադրվող գումարները եւ ստացվող արդյունքները:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>
<p>Մասնավոր լրատվամիջոցներին տրամադրվող ֆինանսավորման թափանցիկության ապահովում</p>	<p>Իրավական ակտերով ամրագրել մասնավոր լրատվամիջոցներին տրամադրվող օժանդակության առցանց հրապարակման վերաբերյալ պահանջ:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>
<p>Բացահայտված խախտումների քննություն եւ հրապարակում</p>	<p>Օրենքով ամրագրել ՀՀ վերահսկիչ պալատի կողմից բացահայտված բյուջետային միջոցների եւ պետական ու համայնքային սեփականության օգտագործման խախտումների առնչությամբ քրեական գործ հարուցելու պահանջ եւ ապահովել դրանց հրապարակայնությունը ՀՀ դատախազության կայքում:</p>	<p>Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում</p>

Հանրային գնումներ		
Մեկ անձից գնումների սահմանափակում	«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքում նախաձեռնել փոփոխություն՝ սահմանելով «գնման անհետաձգելի պահանջ» դրույթը՝ մեկ անձից կատարվող գնումների պրակտիկան սահմանափակելու նպատակով:	Թափանցիկություն
Բողոքարկման գործընթացի թափանցիկության ապահովում	Կազմակերպել գնումների բողոքարկման խորհրդի նիստերի առցանց հեռարձակում:	Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում
Տեղական ինքնակառավարում		
Համայնքների ներկայացուցչական մարմինների՝ ավագանիների պատշաճ գործունեության ապահովում	Բոլոր համայնքներում ապահովել ավագանու գործունեության պատշաճ աշխատանքային պայմաններ, այդ թվում՝ նստավայր եւ հանրության մասնակցության համար համապատասխան տարածք ու պայմաններ եւ վերահսկել ավագանու գործունեության մասին հանրության իրազեկման եւ մասնակցության գործընթացը:	Թափանցիկություն Հանրային մասնակցություն
Խոշոր համայնքների տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության ապահովում	Ապահովել Հայաստանի 20.000 եւ ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային կայքերի ստեղծումը, թարմացումը, համայնքային իշխանության կողմից ընդունված բոլոր իրավական ակտերի հրապարակումը, ավագանու նիստերի նիստերի, հանրային քննարկումների եւ լուսմների վերաբերյալ ծանուցումը եւ ավագանու նիստերի ուղիղ համացանցային հեռարձակումը:	Թափանցիկություն Հաշվետվողականություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում
Հանրային մասնակցության հնարավորության ապահովում տեղական ինքնակառավարման առնչվող հայեցակարգերի, պլանների, ծրագրերի եւ իրավական ակտերի նախագծերի մշակման գործընթացներին	«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքում ամրագրել պահանջ՝ երաշխավորելու տարածքային կառավարմանն ու տեղական ինքնակառավարմանն առնչվող բարեփոխումների հայեցակարգերի, պլանների ծրագրերի եւ իրավական ակտերի նախագծերի մշակման եւ փոփոխության դեպքում, ինչպես նաեւ համայնքներին առնչվող այլ որոշումների ընդունման գործընթացում շահագրգիռ հանրության պատշաճ ծանուցում (առցանց ծանուցում՝	Թափանցիկություն Հանրային մասնակցություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում

	ինտերնետային կայքեր ունեցող համայնքներում եւ/կամ տպագիր հայտարարություն ՏԻՄ նստավայրում` ինտերնետային կայքեր չունեցող համայնքներում) եւ կազմակերպել շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ հանրային լսումների առնվազն երկու փուլ:	
Համայնքային բյուջեների եւ քառամյա զարգացման ծրագրերի թափանցիկության եւ իրականացման հաշվետվողականության ապահովում	Բոլոր համայնքներում իրականացնել բյուջեների, համայնքի զարգացման քառամյա ծրագրերի նախագծերի եւ բյուջեների տարեկան կատարողականի հաշվետվությունների առնվազն մեկական հանրային լսում: «Վարչական իրավախախտումների մասին» ՀՀ օրենքում պատասխանատվություն ամրագրել` օրենքով սահմանված կարգով հանրային լսումներ չկազմակերպելու համար:	Թափանցիկություն Հանրային մասնակցություն Հաշվետվողականություն
Ընդհանուր		
Պետական պաշտոնական փաստաթղթաշրջանառության հանրամատչելիության ապահովում	Ի կատարումն ՀՀ կառավարության 24.09.2010թ. «Հայաստանի Հանրապետության պետական պաշտոնական փաստաթղթաշրջանառությունում պարտադիր կիրառման հայկական համակարգչային տառատեսակները հաստատելու մասին» N1259-Ն որոշման, պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների բոլոր կայքերի տեղեկատվությունը զետեղել UNICODE համակարգով, իսկ այլ համակարգով եղած բոլոր տեքստերը եւ տեղեկությունները փոխարինել UNICODE համակարգի տեղեկություններով:	Թափանցիկություն Նոր տեխնոլոգիաների կիրառում